

KIRJALLINEN KYSYMYS 520/2004 vp

EU-vaalitulosten julkistamiskäytännön muuttaminen

Eduskunnan puhemiehelle

Oleellinen osa vaaleja on ääntenlaskennan seuraaminen ja sen jännittäminen, miten puolueiden ja ehdokkaiden väliset asetelmat muuttuvat laskennan aikana. Tällä on mielestäni merkitystä myös vaalien kiinnostavuudelle. Kesäkuun 13. päivän ilta oli tässä suhteessa tylsääkin tylsempi. EU-vaalien tulokset julkaistiin kertarysäyksellä klo 23.

Suomen EU-vaaleissa noudattama käytäntö johtuu siitä, että EU:n vaalisäädös on säädetty maassamme lakina voimaan. Tämän mukaan tulokset voidaan julkistaa vasta, kun äänestys on päättynyt kaikissa jäsenvaltioissa.

Vaikka seuraaviin EU-vaaleihin on aikaa lähes viisi vuotta, niin pidän tärkeänä, että nykyistä mielenkiinnostonta käytäntöä muutetaan hyvässä ajoin ennen seuraavia vaaleja. Tämä edellyttää joko EU:n vaalisäädökseen perustuvan lain

muuttamista taikka siirtymistä käytäntöön, jossa vaalihuoneistot suljetaan vasta klo 23. Todettakoon, että Italiassa, Puolassa ja Slovakiassa vaalihuoneistot suljettiin vasta klo 23 Suomen aikaa. Näissä maissa haluttiin taata ääntenlaskun dramatiikka katselijoille ja kuulijoille.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän valtioneuvoston asianomaisen jäsenen vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä muuttaakseen nykyistä EU-vaalien tulosten julkistamistapaa sellaiseksi, että se takaa ääntenlaskennan seuramisen samaan tapaan kuin eduskunta- ja kunnallisvaaleissa?

Helsingissä 15 päivänä kesäkuuta 2004

Reijo Kallio /sd

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Herra puhemies, olette toimitan-
nut valtioneuvoston asianomaisen jäsenen vastattavaksi kansanedustaja Reijo Kallion /sd näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 520/2004 vp:

Mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä muuttaakseen nykyistä EU-vaalien tulosten julkistamistapaa sellaiseksi, että se takaa ääntenlaskennan seuraimisen samaan tapaan kuin eduskunta- ja kunnallisvaaleissa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Europarlamenttivaaleissa ennakkoäänestyksen ja vaalipäivän äänestyksen tulos samoin kuin ennakkoon ja vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärät voidaan antaa julkisuuteen vaalitietojärjestelmän keskitetystä laskentajärjestelmästä aikaisintaan kello 23.00. Tämä johtuu siitä, että EU:n vaalisäädöksen 10 artiklan 2 kohdan mukaan jä-

senvaltio voi julkistaa vaalien tuloksen vasta siten, kun vaalit ovat päättyneet siinä jäsenvaltiossa, jonka äänestäjät äänestävät viimeisinä. Viimeksi toimitetuissa Europarlamenttivaaleissa äänestys päättyi kaikissa jäsenvaltioissa vasta äänestysajanjakson 10.—13.6.2004 viimeisenä päivänä kello 23.00 Suomen aikaa. Kyseisen sääntelyn tarkoituksena on estää aikaisemmin äänestäneiden jäsenmaiden äänestystuloksen mahdollinen vaikutus äänestystulokseen niissä maissa, joissa äänestys on vielä käynnissä.

Vaalihuoneistot ovat vaalilain 68 §:n mukaan kaikissa Suomessa toimitettavissa valtiollisissa vaaleissa auki vaalipäivänä kello 9:stä kello 20:een. Kesäaikana järjestettävässä vaalissa olisi perusteltavissa vaalihuoneistojen pitäminen auki tuntia tai kahta pitempään. Ensisijaista on kuitenkin pyrkiä uudistamaan EU:n vaalisäädöstä siten, että niin vaalien ajankohta kuin äänestystulosten julkistaminenkin soveltuisivat paremmin Suomessa kansallisissa vaaleissa hyviksi havaittuihin käytäntöihin.

Helsingissä 1 päivänä heinäkuuta 2004

Oikeusministeri Johannes Koskinen

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Herr talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 520/2004 undertecknat av riksdagsledamot Reijo Kallio /sd:

Vilka åtgärder ämnar regeringen vidta för att ändra det nuvarande sättet att offentliggöra resultatet i EU-val så att det garanterar att rösträkningen kan följas på samma sätt som i riksdags- och kommunalval?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

I val till Europaparlamentet kan resultatet av förhandsröstningen och röstningen på valdagen liksom också uppgifter om hur många som röstat på förhand och på valdagen ges ut från valdatasystemets centraliserade resultaträkningssystem tidigt

gast klockan 23.00. Detta beror på att artikel 10 punkt 2 i EU:s valrättsakt föreskriver att en medlemsstat får offentliggöra valresultatet först när valet är avslutat i den stat vars väljare röstar sist. I det senaste valet till Europaparlamentet avslutades röstningen i samtliga medlemsstater först klockan 23.00 finsk tid den sista dagen av röstningsperioden 10—13 juni 2004. Syftet med bestämmelsen är att förhindra att valresultatet i medlemsstater som röstar tidigare eventuellt påverkar valresultatet i de länder där röstningen ännu pågår.

Vallokaler är enligt 68 § i vallagen öppna på valdagen från klockan 9 till klockan 20 i alla statliga val som förrättas i Finland. Att ha olika öppettider i olika val kan leda till osäkerhet bland väljarna. Det är därför inte önskvärt att vedertagen praxis ändras i Europaparlamentsvalet, även om det kunde öka dramatiken i rösträkningen.

Helsingfors den 1 juli 2004

Justitieminister Johannes Koskinen